NEVER AGAIN?

Posted on May 4, 2024 by Keghart

Category: Opinions

Յարութ Տէր Դաւիթեան, Լոս Անճելըս, 23 ապրիլ 2024

Նախընտրեցինք խորագրի անգլերէն տարբերակը, որովհետեւ հայերէն «երբէք դարձեալ»-ը նոյն նշանակութիւնը պիտի չտար: Հարցական նշանն ալ դրինք, հեգնելու համար այդ արտայայտութիւնը եւ բացայայտելու անոր սնանկութիւնը:

Արդարեւ, Մեծ Եղեռնէն ի վեր, մօտ 30 ցեղասպանութիւններ գործուած են, որոնց գրեթէ կէսը անցնող 50 տարիներու ընթացքին: Այսօր, անցնող վեց ամիսներու ընթացքին, «քաղաքակիրթ» աշխարհի աչքերուն առջեւ, աւելի քան 33 հազար պաղեստինցիներ զոհ գացած են անխնայ ռմբակոծութեանց եւ մօտ 1,5 միլիոն տեղահանուած իրենց փլատակներու վերածուած տուներէն: Չենք խօսիր տակաւին աւելի քան հարիւր հազար Արցախահայութեան տեղահանութեան մասին, որ 21րդ դարու մեր Եղեռնն է, ոչ թէ մեռեալներու թիւով, այլ՝ հողային կորուստի: Չենք խօսիր Ուքրանիոյ պատերազմին մասին, որ երկու կողմերուն պատճառած է աւելի քան 800,000 վիրաւորներ ու մեռեալներ եւ տեղահանած աւելի քան 8 միլիոն ուքրանացիներ: Չենք խօսիր նաեւ Եթովպիոյ, Սուտանի, Սուրիոյ, Եմէնի եւ այլ երկիրներու մէջ ընթացող խժդժութեանց, կոտորածներու եւ սովի մասին: Եւ այս բոլորը կը կատարուին «քաղաքակիրթ» աշխարհի աչքերուն առջեւ, չըսելու համար մասամբ ալ անոնց դրդումով: Մեծ պետութեանց խաղերուն զոհ կ'երթան փոքրերը: Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութիւնն ու անոր Ապահովութեան Խորհուրդը, որոնք կոչուած են առաջքը առնելու այսպիսի կացութեանց, կը խափանեն որեւէ լուծում, որ յարմար չթուիր այս կամ այն պետութեան շահերուն: 2000 թուականէն ի վեր, այդ Խորհուրդին վեթօ ունեցող հինգ անդամներէն երեքը՝ ԱՄՆ, Ռուսիա եւ Չինաստան 67 անգամ խափանած են առնուելիք որոշումներ: Այս 67 վեթօներուն մեծ բաժինը միայն Պաղեստինեան եւ Սուրիական հարցերուն գծով եղած է: Պաղեստինեան հարցով՝ ԱՄՆ-ը 15 անգամ: Սուրիական հարցով՝ Ռուսիան 16 անգամ, իսկ Չինաստանն ալ 10 անգամ:

Վերեւ նշած մեր օրինակներէն յստակ կ'երեւի, որ «արժէքներ», «մարդկային իրաւունքներ» եւ այլ տեսակի բարոյական սկզբունքներ կ'ոտնակոխուին, երբ այդ կը պահանջեն մեծ պետութեանց շահերը: Անոնք նոյնիսկ չեն վարանած տապալելու ժողովրդավար կառավարութիւններ, որոնք նպատակայարմար չէին իրենց շահերուն եւ կամ ռմբակոծելու փոքրերը, մարդկային իրաւունքներու պաշտպանութեան պիտակին տակ: Այս բոլորը կը պատահին, որովհետեւ աշխարհ կ'առաջնորդուի լկտի գործնական քաղաքականութեամբ (realpolitik): Այս քաղաքականութեան դրսեւորումներէն էր Թուրքիոյ նախագահ Էրտողանի ամբաստանութիւնը, որ Իսրայէլ ցեղասպանութիւն կը գործէ Կազայի մէջ եւ Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարարի յիշեցումը Թուրքիոյ, որ ան հայոց ցեղասպանութիւնը գործած էր, իրողութիւն մը՝ որ տակաւին Իսրայէլի պետութիւնը պաշտօնապէս չէ ընդունած: Այս լկտի գործնական քաղաքականութեան կիրառումը նորութիւն մը պէտք չէ ըլլայ մեզի համար: 1600 տարիներ առաջ իսկ, մեր պատմահայր Խորենացիի պատգամած «սահման քաջաց՝ զենն իւրեանց» խօսքն է, որ

տակաւին կը մնայ ի գօրու, հակառակ քաղաքակրթութեան ամէն տեսակի զարգացումներուն:

Այս բոլորի լոյսին տակ, մենք՝ հայերս ի՞նչ հետեւութիւններ կ'ընենք: Դատելով, մանաւանդ վերջին 30 տարիներու զարգացումներէն, մենք անգամի մը համար եւս կը համոզուինք, որ մեր դաւանած հայրենասիրութիւնն ու ազգասիրութիւնը բոլորովին զուրկ են խորքային ընկալումէ: Որ մենք տարուած ենք ինքնախաբէութեամբ: Որ պատրաստ ենք զոհելու մեր ազգային շահերը յօգուտ մեր անձնական ու հատուածական շահերուն: Այլապէս՝ մեզի ներկայացած ոսկի առիթները չէինք վատներ: Այլապէս՝ մեր առջեւ ցցուող մարտահրաւէրները կը քննարկէինք իմաստութեամբ, որպէսզի համապատասխան լուծումներու յանգէինք: Այլապէս՝ օտարի ձեռքին գործիք չէինք դառնար: Այլապէս՝ իշխանութեան տիրանալու համար զիրար չէինք սպաններ: Այլապէս՝ կը գիտակցէինք ու կը հետեւէինք մեր մեծերու պատգամներուն, որ ինչպէս կրնանք մեր «փոքր ածու»ն դարձեալ մեծցնել: Աւա՛ղ, որ ամէն անգամ երբ առիթը ներկայացած է սրբագրելու անցեալի սխալները, զոհ գացած ենք պատեհապաշտներու սադրանքներուն եւ դարձեալ տուժած:

Ինչո՞ւ համար ցեղասպանութենէն ճողոպրած, օտար հողերու վրայ ապաստան գտած եւ հիւղաւաններու մէջ աճած սերունդը պիտի յաջողէր իրեն յաջորդող սերունդներուն յաջողութեան համար զօրաւոր հիմքեր ստեղծել, իսկ շատ աւելի նպաստաւոր պայմաններու մէջ Արցախեան ազատամարտի յաղթանակ կերտած սերունդը պիտի փճացնէր այդ յաջողութիւնը: Ինչպէ՞ս բացատրել այս դժբախտութիւնը: **Արդեօ՞ք աղէտները մեզ վերակենսաւորելու ու միաւորելու գիտակցութեան ու մշակոյթին զարկ կու տան, մինչ յաղթանակները աւարին տիրանալու համար մեղկութեան եւ պառակտութեան կը տանին:** Հրատապ հարց մըն է մեր բարձրացուցածը, որ կը կարօտի լուրջ ուսումնասիրութեան, ախտաճանաչման եւ բուժման, որպէսզի սթափինք եւ կասեցնենք այս կործանարար ընթացքը, որուն մէջն ենք ազգովին:

#####

*Ստորեւ կը ներկայացնենք **Յարութ Տէր Դաւիթեան**ի սրտաճմլիկ երաժշտական ստեղծագործութիւնը նուիրուած իր մեծ ծնողաց եւ սերնդակիցներուն որոնք զոհուեցան հայոց ցեղասպանութեան ընթացքին*: «Գեղարդ»

https://www.youtube.com/watch?v=2VRBKYmH7FQ

There are no comments yet.